

Lausuntopyyntö Jämsän kaupungin ympäristöohjelman luonnoksesta

Vamne 10.10.2022 § 14
939/02.05.02/2022

Valmistelija: vammaispalvelupäällikkö Armi Lehtinen, p. 040 570 1778

Jämsän kaupungin voimassa olevan strategian tavoitteena on, että kaupungilla on ympäristöohjelma ja että kaupunki on sitoutunut ympäristötekoihin.

Ympäristöohjelma (luonnos) on laadittu yhteistyössä Jämsän kaupungin, luottamushenkilöiden, kaupungin keskeisten sidosryhmien ja Ramboll Finlandin toimesta. Ympäristöohjelma toteuttaa ja tukee Jämsän kaupungin sitoumuksia, kuten Keski-Suomen ilmasto-ohjelmaa, Hiilineutraali Suomi 2035 tavoitteita sekä EU 2050 pitkän aikavälin strategiaa ja Pariisin ilmastositoumusta.

Ympäristöohjelman laatimista edelsi ympäristökatselmuksen tekeminen, jossa selvitettiin alueen ympäristön nykytilanne, tehdyt toimenpiteet sekä merkittävimmät ympäristönäkökohdat hyödyntämällä julkisesti saatavilla olevaa aineistoa kuten tilastoja, alueella tehtyjä selvityksiä, ympäristö- ja ilmastositoumuksia sekä keskusteluja kaupunkiorganisaation edustajien kanssa. Kuntalaisille järjestettiin avoin esittelytilaisuus huhtikuussa 2022, jonka jälkeen kuntalaisilla oli mahdollisuus kommentoida ohjelmaa.

Elinvoimalautakunta päätti kokouksessaan 19.5.2022 § 73 asettaa ympäristöohjelman luonnoksen julkisesti nähtäville ja pyytää kaupungin toimielinten lausuntoja ympäristöohjelman luonnokseen. Valmistelun jatkuessa lausuntoja on päätetty pyytää myös Jämsän kaupungin vaikuttamistoimielimiltä, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradialta sekä Jämsän Kristilliseltä Kansanopistolta.

Ympäristön vaaliminen ja ilmastonmuutoksen hillintä ovat nousseet yhä keskeisempään osaan yhteiskunnallisessa kehittämisessä. Tulevaisuudessa hämmöttävä materiaalikriisi, luontokato ja luonnon monimuotoisuuden heikentyminen edellyttävät taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön näkökulmasta kestäviä päätöksiä ja toimenpiteitä.

Ympäristöohjelmassa (luonnos) on kolme tavoitetta: ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö, ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta ja kestävä luonnonympäristö. Ympäristöohjelman toimenpiteet on jaoteltu kymmenen teeman alle:

- ympäristökasvatus, - viestintä ja -koulutus
- maankäyttö, viheralueet ja ulkoilureitit
- liikenne
- jätehuolto
- kiertotalous
- energia
- kilpailutukset ja hankinnat
- ruoka ja keittiöt

- vesialueet
- metsät ja muut luontokohteet

Jotta ympäristöasioissa saavutetaan ja tunnistetaan merkittäviä tuloksia, ne täytyy nivoa osaksi normaalia, päivittäistä toimintaa mutta myös pitemmän aikavälin strategioita (Lähde: Ympäristöosaava.fi).

Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta on todennut omassa lausunnossaan ympäristöohjelmasta, että on hyvä, että myös Jämsän kaupunki on luonut oman ympäristöohjelmansa, jossa huomioidaan kaupungin keskeisten luontoarvojen kolme tärkeää näkökulmaa, joita ovat ilmasto, luonnon monimuotoisuus ja vesistöt. Terveellinen elinympäristö ja luonnon monimuotoisuus ovat pääomaa, joka hyödyttää kaikkia väestöryhmiä sosioekonomisesta statuksesta riippumatta.

Jämsän ympäristöohjelman tämän hetkisenä tavoitteena on saavuttaa ja ylläpitää ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö, ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta sekä kestävä luonnonympäristö. On tärkeää, että päättäjillä, asukkailla ja mm. alueen yrittäjillä on riittävästi ympäristötietoisuutta, joilloin toimintaa osataan kehittää oikealla tavalla ottaen huomioon erilaiset ympäristönäkökulmat.

Sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa ja työskentelyssä huomioidaan ympäristöasiat ja siinä korostuvat etenkin materiaalien kulutus, energian kulutus ja jätehuolto. Sosiaali- ja terveysalalla työskennellään monenlaisissa toimintaympäristöissä ja työn painopisteet vaihtelevat. Ympäristövaikutuksia syntyy mm. hankintojen, energian- ja vedenkulutuksen sekä jätehuollon kautta. Haitallisia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää paitsi laitosten ja organisaatioiden järjestelmillä, mutta myös työntekijöiden työtavoilla. Arjen toistuvilla teoilla ja valinnoilla voidaan myös sotealalla parantaa sekä ympäristön tilaa että yksilöiden elämänlaatua. (Lähde: Ympäristöosaava.fi)

Sosiaali- ja terveyslautakunta muistuttaa, että myös hyvinvointialueen tulee jatkossa olla yksi sidosryhmä, jonka kanssa pohditaan aika ajoin yhdessä ympäristöasioita (Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta 24.8.2022 § 96).

Jämsän kaupungin elinvoimatoimi pyytää kaupungin vaikuttamistoimielinten lausuntoa Jämsän kaupungin ympäristöohjelman luonnoksesta.

Lausunto pyydetään toimittamaan 15.10.2022 mennessä osoitteeseen: kirjaamo@jamsa.fi

Vammaisneuvoston sihteeri on lähettänyt ympäristöohjelman luonnoksen vammaisneuvostolle 12.9.2022 sähköpostitse.

Projektityöntekijä Veera Lyömiö esittelee kokouksessa ympäristöohjelman (luonnos).

Ehdotus

Vammaispalvelupäällikkö Armi Lehtinen

Vammaisneuvosto merkitsee luonnoksen tiedoksi ja antaa lausuntonsa Jämsän kaupungin ympäristöohjelman luonnoksesta.

Päätös

Vammaisneuvosto merkitsi tiedoksi ympäristöohjelman luonnoksen. Vammaisneuvosto lausuu, että jokaiselle teemalle jaetaan vastuhenkilöt (kaupungin virkamiehistä), ohjelman toteutumista seurataan ja ohjelmaa päivitetään. Vammaisneuvoston puheenjohtaja Timo Virtanen oli estynyt osallistumassa kokoukseen, mutta vammaisneuvosto yhtyy Virtasen näkemykseen, ettei ohjelma saisi tuoda heikennyksiä tai vaikeuttaisi vammaisen arkea Jämsässä ympäristöarvojen puolesta. Kaikkeen liikkumiseen omatoimisesti, kuljetuspalveluissa tai vaikkapa teiden, katujen ym reittien kunnossapitoon ei saisi tulla muutoksia/heikennyksiä ympäristöarvojen myötä vaan ne ovat kaikki järjestettävä ja toteutettava toisin ystävällisimmoin keinoin, jos tarve vaatii. Tässäkin ohjelmassa tulisi kaikessa huomioida myös eri tavoin vammaiset kuntalaiset.